

OBSAH

1. ČÁST	9
1. Každý podnik (ekonomický subjekt) má své zvláštnosti	10
1.1 Vymezení účetních jednotek a rozsahu vedení jejich účetnictví	10
1.2 Podnik je systémem	10
1.3 Podnik je formální organizací se čtyřmi základními strukturami	11
1.4 Účetnictví jako součást podnikového informačního systému	11
1.5 Organizace účetních prací v podniku	12
1.5.1 Finanční účtárna	13
1.5.2 Mzdová účtárna	13
1.5.3 Účtárna materiálových zásob	13
1.5.4 Investiční účtárna (účetní dlouhodobého majetku)	13
1.5.5 Provozní účtárna	14
1.5.6 Všeobecná účtárna	14
1.6 Účetní informace a jejich původ	14
2. Účetní výkazy	16
2.1 Úplný soubor účetních výkazů	16
2.2 Harmonizace účetních výkazů v rámci Evropské unie	16
2.3 Účetní závěrka podle právních předpisů platných v ČR	17
2.3.1 Náležitosti účetní závěrky	17
2.3.2 Ověření účetní závěrky auditorem (ČR)	18
2.3.3 Zveřejňování účetní závěrky (a výroční zprávy)	18
2.4 Rozvaha	18
2.4.1 Požadavky IAS 1 na rozvahu	18
2.4.2 Rozvaha podle 4. direktivy Evropské unie	19
2.4.3 Rozvaha podle české právní úpravy	19
2.5 Výsledovka	21
2.5.1 Požadavky IAS na výsledovku	21
2.5.2 Výsledovka podle 4. direktivy Evropské unie	21
2.5.3 Výsledovka podle české právní úpravy	22
2.5.3.1 Druhové členění výkazu zisku a ztráty	22
2.5.3.2 Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty - účelové členění	23
2.6 Příloha k účetním výkazům	23
2.6.1 Požadavky IAS kladené na přílohu	23
2.6.2 Příloha podle české právní úpravy	23
2.7 Výkaz o změnách vlastního kapitálu	24
2.7.1 Možné formáty výkazu o změnách vlastního kapitálu	24
2.7.2 Výkaz o změnách vlastního kapitálu podle české právní úpravy	24
2.8 Výkaz peněžních toků (Výkaz cash - flow)	25
2.8.1 Výkaz peněžních toků a návaznost na rozvahu a výsledovku	26
2.8.2 Metody zjišťování cash - flow	26
2.8.3 Výkaz (přehled) o peněžních tocích podle české právní úpravy	28
2.9 Výroční zpráva	28
2.9.1 Minimální rozsah výroční zprávy	28
2.9.2 Výroční zpráva podle české právní úpravy	28
2.10 Výkaznictví pro malé a střední podniky ve světovém kontextu	29
3. Účetní knihy - spojovací můstek mezi účetními doklady a účetními výkazy	30
3.1 Deník	30
3.2 Hlavní kniha	31

3.3	Knihy analytických účtů	31
3.4	Knihy podrozvahových účtů	32
4.	Vnitřní kontrolní systém účetnictví	33
4.1	Předvaha	33
4.2	Inventarizace majetku	33
5.	Uzavírání účetních knih a sestavení účetní závěrky na konci účetního období	34
6.	Stručné shrnutí 1. části	35
2. ČÁST		36
7.	Účetní záznamy	37
8.	Účetní doklady	38
8.1	Druhy účetních dokladů	38
8.2	Dokladové řady	38
8.2.1	Možnosti číslování dokladů - aneb Jak označovat číselné řady	38
8.2.2	Jak je zaznamenán účetní doklad v příslušné dokladové řadě?	39
8.3	Účetní doklad a jeho náležitosti	39
8.3.1	Označení účetního dokladu	39
8.3.2	Obsah účetního případu a jeho účastníci	40
8.3.3	Peněžní částka nebo informace o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství	40
8.3.4	Okamžik vyhotovení účetního dokladu	42
8.3.5	Okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem vyhotovení účetního dokladu	42
8.3.6	Podpisový záznam osoby zodpovědné za účetní případ a osoby zodpovědné za jeho zaúčtování	42
8.3.6.1	Jaké náležitosti má splňovat podpisový záznam	42
8.3.6.2	Vymezení odpovědnosti za účetnictví a za správnost účetních dokladů	42
8.4	Forma účetního dokladu	44
8.5	Nejčastěji používané účetní doklady - praktické příklady	44
8.5.1	Účetní doklad - paragon	44
8.5.2	Výdajový pokladní doklad	45
8.5.3	Příjmový pokladní doklad	45
8.5.4	Bankovní výpisy	45
8.5.5	Faktury	45
8.6	Chyby v účetních dokladech a zásady opravování účetních dokladů	45
8.6.1	Chyby v účetních dokladech	45
8.6.2	Zásady opravování účetních dokladů	46
8.6.2.1	Bezdokladový způsob opravy	46
8.6.2.2	Dokladový způsob opravy	46
8.7	Účetní zápisy	46
8.7.1	Povinnost účtování v reálném čase	46
8.7.2	Opravy účetních zápisů při zjištění chyby	46
9.	Vnitropodnikové (interní) směrnice	48
9.1	Struktura vnitropodnikových směrnic	48
9.2	Jaké vnitropodnikové směrnice je potřebné vytvořit?	49
9.2.1	Účtový rozvrh	49
9.2.2	Odpisový plán	50
9.2.3	Směrnice o podpisových záznamech	51
9.2.3.1	Směrnice o podpisových záznamech (vzorech) osob, které jednájí jménem firmy	51
9.2.3.2	Směrnice o podpisových záznamech osob oprávněných k disponování s bankovními účty	51
9.2.3.3	Směrnice o podpisových záznamech osob odpovědných za účetní případy	51
9.2.3.4	Směrnice o podpisových záznamech osob odpovědných za náležitosti účetních a daňových dokladů	51
9.2.3.5	Směrnice o podpisových záznamech (vzorech) osob odpovědných za zaúčtování	51
9.2.3.6	Podpisové záznamy osob odpovědných za vydání vnitropodnikových směrnic	51

9.2.4	Směrnice o oběhu účetních dokladů	52
9.2.5	Časové rozlišení nákladů a výnosů	52
9.2.5.1	Stanovení zásad pro časové rozlišení (Směrnice o časovém rozlišení nákladů a výnosů)	52
9.2.5.2	Směrnice stanovující zásady pro použití dohadných položek	53
9.2.6	Způsob provádění inventarizace a Inventurní soupis	53
9.2.6.1	Směrnice o inventarizaci majetku a závazků	54
9.2.6.2	Inventarizační protokol	55
9.2.7	Úschova účetních záznamů - Archivační řád	55
9.2.8	Systém zpracování účetnictví	57
10.	Použití účetních dokladů a záznamů v podniku	58
10.1	Dlouhodobý majetek a jeho evidence v účetnictví	58
10.1.1	Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	58
10.1.2	Dlouhodobý finanční majetek	61
10.2	Evidence zásob a účetní doklady	61
10.3	Finanční prostředky a jejich dokladování	64
10.3.1	Hotovost	64
10.3.2	Ceniny	65
10.3.3	Bankovní účty	65
10.4	Zúčtovací vztahy	65
10.4.1	Odběratelsko-dodavatelské vztahy a jejich dokladování	65
10.4.2	Vztahy s dalšími subjekty	67
10.4.3	Vztahy se zaměstnanci	67
10.4.4	Časové rozlišení a jeho dokladování	67
10.5	Využití vnitřních (interních) účetních dokladů	68
10.6	Evidence vlastních a cizích zdrojů krytí majetku	68
10.6.1	Vlastní zdroje	68
10.6.2	Cizí zdroje a jejich dokladování	69
11.	Daň z přidané hodnoty a evidence pro daňové účely	70
11.1	Charakteristika daně z přidané hodnoty	70
11.2	Evidence DPH v účetnictví	70
11.3	Evidence DPH podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	70
11.4	Daň z přidané hodnoty po 1. 5. 2004 - zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	71
11.4.1	Změny pojmosloví	71
11.4.2	Další nové pojmy	71
11.4.3	Dovoz a vývoz zboží	73
11.4.4	Předmět daně	73
11.4.5	Zdanitelná plnění a místo plnění	73
11.4.6	Zdaňovací období	75
11.4.7	Uskutečnění zdanitelného plnění a povinnost přiznat daň při dodání zboží, poskytnutí služby a převodu nemovitosti	75
11.4.8	Základ daně a výše DPH	76
11.4.8.1	Základ daně	76
11.4.8.2	Výpočet DPH	77
11.5	Registrace k DPH v tuzemsku a na území EU	77
11.6	Daňový zástupce	77
12.	Daňové doklady a jejich náležitosti	78
12.1	Kdo může vystavit daňový doklad?	78
12.2	Kdo odpovídá za správnost údajů na daňovém dokladu?	78
12.3	DPH při obchodování se subjekty z jiných zemí	78
12.4	Typy (druhy) daňových dokladů	79
12.5	Běžný daňový doklad	79

12.6	Zjednodušený daňový doklad, jeho použití a náležitosti	82
12.7	Souhrnný daňový doklad	82
12.8	Spátkový kalendář a platební kalendář	82
12.9	Doklad o zaplacení	82
12.10	Doklad o použití	83
12.11	Daňový dobropis a vrubopis	83
12.11.1	Oprava základu daně a výše daně u zdanitelných plnění	83
12.11.2	Náležitosti daňového dobropisu a vrubopisu	83
12.12	Opravný daňový doklad	85
12.13	Přehled povinných náležitostí dosud uvedených daňových dokladů	86
12.14	Daňové doklady ve vztahu k členským zemím EU a k třetím zemím	87
12.14.1	Daňový doklad pro účely DPH při dovozu zboží	87
12.14.2	Daňový doklad pro účely DPH při vývozu zboží	87
12.14.3	Daňový doklad při dodání zboží do jiného členského státu	87
12.14.4	Daňový doklad pro účely DPH při pořízení zboží z jiného čl. státu	87
12.14.5	Daňový doklad při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě	88
12.14.6	Daňový doklad při poskytnutí služby zahraniční osobou	88
12.14.7	Daňový doklad při poskytnutí služby s místem plnění mimo tuzemsko	88
12.15	Přehled náležitostí daňových dokladů ve vztahu k členským zemím EU a k třetím zemím	89
12.16	Evidence daňových dokladů	90
12.17	Úschova daňových dokladů	91
13.	Nové povinnosti a formuláře po 1. 5. 2004	92
13.1	Souhrnné hlášení k DPH	92
13.2	Následné souhrnné hlášení	93
13.3	Intrastat	93
14.	K přechodným ustanovením zákona o DPH	94
15.	Stručné shrnutí k 2. části	95
3.	ČÁST	96
16.	Začínáme podnikat	97
16.1	Fyzická osoba a podnikání	97
16.2	Právnícké osoby	97
16.2.1	Veřejná obchodní společnost	98
16.2.2	Komanditní společnost	98
16.2.3	Společnost s ručením omezeným	98
16.2.4	Akciová společnost	98
16.2.5	Družstvo	98
16.3	Živnostenské oprávnění fyzické osoby	98
16.3.1	Podmínky provozování živnosti	98
16.3.2	Doklady potřebné k získání živnostenského oprávnění	99
16.3.3	Provozovna	101
16.4	Vznik právnícké osoby	101
16.4.1	Žádost o vydání živnostenského listu či koncesní listiny	101
16.4.2	Žádost o zapsání do obchodního rejstříku	102
17.	Další povinnosti po okamžiku zahájení podnikání	104
17.1	Povinnosti fyzické osoby	104
17.2	Povinnosti právnícké osoby	104

17.3	Registrace k daním	104
17.4	Místní příslušnost správce daně	104
17.5	Registrační povinnost daňových subjektů	105
17.5.1	Silniční daň	108
17.5.2	Spotřební daň	108
17.5.3	Daň z přidané hodnoty	118
18.	Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	110
18.1	Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) a veřejné zdravotní pojištění	110
18.2	Zaměstnavatelé a veřejné zdravotní pojištění	112
18.3	Archivace dokladů pro účely veřejného zdravotního pojištění	114
19.	Sociální pojištění	115
19.1	Osoby samostatně výdělečně činné	115
19.2	Povinnosti zaměstnavatelů ve vztahu k institucím sociálního pojištění	117
20.	Pracovně - právní vztahy	121
20.1	Druhy pracovního poměru	121
20.2	Hlavní a vedlejší pracovní poměr	121
20.3	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	121
20.3.1	Dohoda o provedení práce	121
20.3.2	Dohoda o pracovní činnosti	122
20.4	Pracovní smlouva	123
20.5	Evidence zaměstnanců	123
20.6	Mzda	123
20.7	Zdanění příjmů ze závislé činnosti	125
20.8	Kategorizace prací	125
20.9	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele a další povinnosti	126
21.	Vedení účetnictví nebo daňové evidence	127
22.	Stanovení zpravodajské povinnosti	128
23.	Končí zdaňovací období	129
23.1	Lhůty pro podání daňových přiznání	129
23.2	Daň z příjmů fyzických osob	129
23.2.1	Daň stanovená paušální částkou	130
23.2.2	Minimální základ daně z příjmů podle § 7c	130
23.2.3	Odvod záloh na daň z příjmů	131
23.3	Daň z příjmu právnických osob	131
23.4	Daňové přiznání a jeho opravy	132
23.4.1	Opravné daňové přiznání	132
23.4.2	Dodatečné daňové přiznání	132
24.	Závěr	133